

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta pedagogická
katedra pedagogiky
PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta práce)

Práci předložil(a) student(ka): Karolína Kotorová

Studijní zaměření: Učitelství pro MŠ

Název práce: DIAGNOSTIKA JAZYKOVÉHO VÝVOJE U DĚTÍ
PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU V RÁMCI BĚŽNÉ MATEŘSKÉ ŠKOLY

Oponent práce: PhDr. J. Slowík, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl naplněn):

Cíl je v práci explicitně uvedený až ve výzkumné části a je formulovaný bez jasného záměru – autorka se rozhodla analyzovat vývoj řeči ve všech jazykových rovinách u dětí v předškolním věku, ale není zcela zřejmé proč a k čemu má tato analýza směřovat. Obtížně se proto hodnotí, zda a do jaké míry byl cíl práce skutečně naplněn, s ohledem na realizovaný výzkum a jeho vyhodnocení ale můžeme považovat cíl práce za alespoň částečně naplněný.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Teoretické kapitoly jsou věnovány představení problematiky vývoje řeči a analýze jednotlivých jazykových rovin. Autorka zde poněkud nesystematicky a nestandardně pracuje s terminologií – spíše než o jazykový vývoj se totiž jedná o vývoj řečový (oba termíny nejsou totožné, ačkoliv v textu je autorka synonymicky zaměňuje a střídá). Nejasně jsou definovány také zásadní pojmy (např. řeč). Autorka vychází z některých již značně zastaralých a v podstatě překonaných zdrojů (Sovák, 1984 a 1989), naopak nevyužívá např. žádnou z nejnovějších tematických publikací např. Lechty apod. Ačkoliv je tedy rozsah použitých zdrojů vcelku přiměřený, ne všechny bych označil za vhodné a relevantní.

Výzkum je přiměřeně metodologicky popsán (snad až s nadbytečně obecným popisem celkové výzkumné strategie – viz graf na s. 18). Výzkumný vzorek je sice dostačující pro kvalitativní zkoumání, ale nedostatečný pro podložení jakýchkoliv obecných závěrů. Výzkumné otázky jsou formulovány hned čtyři, a to velmi obecně. Protože respondenty byly děti pouze z jediné uzavřené a věkově homogenní skupiny v jedné MŠ, je nutné počítat s významným zkreslením výsledků (ovlivnění konkrétní situací v konkrétní škole, s konkrétním přístupem pedagogů atd.) a jejich platností pouze pro tuto sledovanou skupinu. Pokud autorka chtěla opravdu zkoumat vývoj řeči u dětí, stěží to lze provádět pouze jednorázovým šetřením v jedné takto úzké skupině (vhodný by pro to byl opakovaný výzkum v téže skupině s časovým odstupem následným porovnáním výsledků...). Výsledkem je tedy spíše ověření úrovně kvality řeči ve skupině dětí předškolního věku než skutečná analýza vývoje řeči těchto dětí. Poněkud nejasně je formulována úvaha, že by snad učitelé mohli provádět jakousi logopedickou intervenci u dětí v MŠ (viz s. 34) – to je však výhradně v kompetencích klinického logopeda a nepochybně by také bylo vhodnější diagnostikovat řeč už dříve než těsně před nástupem do školy (tedy možná i výběr vzorku by býval byl vhodnější mezi mladšími než těsně předškolními dětmi...).

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Práce má standardní grafickou úpravu a přehlednou strukturu a jen minimální požadovaný rozsah. Poměr teoretické a výzkumné části je vcelku vyvážený. Text vykazuje spíše méně závažné jazykové nedostatky (menší stylistickou neobratnost, občasné překlepy nebo výjimečné gramatické chyby). Odkazování na zdroje je ne vždy správné (přesné), stejně i zápis bibliografických údajů v seznamu použité literatury vykazuje některé nedostatky. Neobvyklé je také občasné používání ich-formy v textu. Jako přílohy jsou vhodně zařazeny ukázky použitých šablon a záznamových archů pro pozorování, rozhovory a testy.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Předložená bakalářská práce je zaměřena na jistě aktuální téma, autorka zde prokázala svoji schopnost teoreticky zpracovat dostupná východiska a realizovat i malou výzkumnou sondu. Jako problematickou vidím ale formulaci výzkumného cíle a výzkumné otázky, které nekorelují dostatečně s tématem vývoje řeči u sledované skupiny respondentů. Prezentované výsledky jsou však vhodně spojeny s praktickými doporučeními (přestože jejich odůvodnění není vždy jednoznačně a dostatečně podloženo výzkumnými výsledky). Práce splňuje minimální požadovaná kritéria a doporučuji ji s uvedenými výhradami k obhajobě.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

- Jaký význam (výpovědní hodnotu) a má časový údaj o splnění testovacích úkolů u jednotlivých respondentů?
- Co máte konkrétně na mysli doporučením pro „dodržování řečové kázně“ u sledovaných dětí (s. 33)?
- Kým a proč je považováno období 6–7 let ve vývoji řeči za zásadní (jak uvádíte na s. 34)?
- Jestliže jste ve svém výzkumném šetření neobjevila u žádného ze sledovaných dětí výraznější odchylky od řečové normy, na základě čeho pak v Závěru tvrdíte, že se „deficity v úrovni jazykového vývoje u předškolních dětí projevují stále častěji a bývají důvodem odkladu školní docházky“?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

Velmi dobře – Dobře
(podle průběhu obhajoby)

V PLZNI, 14. 8. 2018

PODPIS:

